

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

Πρόσκληση υποβολής προτάσεων — Το Ινστιτούτο της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων προσφέρει τρεις νέες χορηγίες EIBURS στο πλαίσιο του προγράμματός του για τη γνώση

(2012/C 162/10)

Το Ινστιτούτο της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων χρησιμοποιεί ως κύριο δίαυλο των δεσμικών του σχέσεων με τα πανεπιστημιακά ιδρύματα το Πρόγραμμα για τη Γνώση το οποίο έχει θεσπίσει και το οποίο περιλαμβάνει τρία διαφορετικά προγράμματα:

- το **EIBURS**, το Πρόγραμμα Χρηματοδότησης Πανεπιστημιακής Έρευνας της ΕΤΕπ (**EIB University Research Sponsorship Programme**),
- το **STAREBEI (STAgés de REcherche BEI)**, ένα πρόγραμμα χρηματοδότησης νέων ερευνητών που εργάζονται σε κοινά ερευνητικά έργα της ΕΤΕπ και πανεπιστημίων, και
- το **EIB University Networks**, ένα μηχανισμό συνεργασίας για πανεπιστημιακά δίκτυα που έχουν χαρακτηριστικά ιδιαίτερος συναφή προς τους σκοπούς του Ομίλου ΕΤΕπ.

Το EIBURS επιχορηγεί πανεπιστημιακά ερευνητικά κέντρα που πραγματοποιούν έρευνα σε θέματα ιδιαίτερου ενδιαφέροντος για την Τράπεζα. Οι χορηγίες της ΕΤΕπ, οι οποίες ανέρχονται σε ποσό μέχρι 100 000 EUR ετησίως και έχουν τριετή διάρκεια, παρέχονται κατόπιν διαγωνισμού σε πανεπιστημιακά τμήματα ή ερευνητικά κέντρα στην ΕΕ και στις υποψήφιες ή δυνητικά υποψήφιες προς ένταξη στην ΕΕ χώρες τα οποία έχουν αναγνωρισμένη εξειδίκευση στους τομείς της επιλογής της ΕΤΕπ, με σκοπό να τα βοηθήσουν να διευρύνουν τις δραστηριότητές τους στους τομείς αυτούς. Οι επιτυχόντες αναλαμβάνουν σειρά υποχρεώσεων (παραγωγή ερευνητικού έργου, διοργάνωση μαθημάτων και σεμιναρίων, δικτύωση, διάδοση των αποτελεσμάτων κ.λπ.) που καθορίζονται σε σύμβαση με την Τράπεζα.

Για το ακαδημαϊκό έτος 2012-2013, το πρόγραμμα **EIBURS** επέλεξε τρεις νέους άξονες έρευνας:

Μέτρηση των επιπτώσεων πέραν της χρηματοοικονομικής απόδοσης

Από την έναρξη της παγκόσμιας χρηματοοικονομικής κρίσης, το 2008, ο τομέας του «*impact investing*» (των επενδύσεων οι οποίες, πέραν της χρηματοοικονομικής απόδοσης, επιδιώκουν να έχουν θετικό κοινωνικό και περιβαλλοντικό αντίκτυπο) έχει προσελκύσει μεγάλο ενδιαφέρον στο πλαίσιο του δημόσιου διαλόγου, με κύριο ζητούμενο το πώς μπορούν οι χρηματοπιστωτικές αγορές να υπηρετήσουν καλύτερα τις ανάγκες της κοινωνίας και να δημιουργούν αξία με αειφόρο τρόπο. Ωστόσο, αν και όλοι φαίνεται να συμφωνούν ότι οι επενδυτικές αποφάσεις πρέπει να λαμβάνουν περισσότερο υπόψη τον κοινωνικό αντίκτυπο, δεν έχει σημειωθεί μέχρι στιγμής μεγάλη πρόοδος όσον αφορά την οριοθέτηση του τομέα του «*impact investing*» και την ανάπτυξη ενός εννοιολογικού πλαισίου που θα επιτρέπει να ενσωματώνονται στην επενδυτική διαδικασία κριτήρια σχετικά με τις κοινωνικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις και θα καθιστά δυνατή τη μέτρηση των επιπτώσεων.

Σκοπός του προτεινόμενου έργου είναι να διερευνηθούν τρόποι με τους οποίους μπορούν να μετρούνται και να εκφράζονται οι κοινωνικές επιπτώσεις μιας επενδυτικής δραστηριότητας που ανήκει στους τομείς της κοινωνικής επιχειρηματικότητας, των αιφόρων επιχειρηματικών μοντέλων και της μικροχρηματοδότησης. Η έρευνα πρέπει να προτείνει τρόπους με τους οποίους οι επενδυτές που προάγουν πολιτικές είναι δυνατόν να ενσωματώνουν στη διαδικασία λήψης των επενδυτικών τους αποφάσεων στόχους σχετικούς με τις κοινωνικές ή/και περιβαλλοντικές επιπτώσεις.

Το ερευνητικό έργο πρέπει να περιλαμβάνει μια εμπειρική μελέτη σχετικά με το πώς και σε ποιο στάδιο οι επενδυτές — τόσο οι θεσμικοί όσο και οι μη θεσμικοί — που επιδιώκουν στόχους αντίκτυπου, καθορίζουν τέτοιους στόχους στις επενδυτικές τους δραστηριότητες. Επιπλέον, πρέπει να αναλύσει τη δυναμική την οποία δημιουργούν αυτοί οι στόχοι στη διαδικασία λήψης των επενδυτικών αποφάσεων, καθώς και στην παρακολούθηση και διαχείριση των επενδύσεων μετά την υλοποίησή τους. Ιδιαίτερα ενδιαφέροντα θέματα είναι η δυναμική της σχέσης μεταξύ κοινωνικών/περιβαλλοντικών επιπτώσεων και χρηματοοικονομικής απόδοσης και η σύγκριση του παραχθέντος αντίκτυπου κατά την αποεπένδυση με τους στόχους που είχαν τεθεί κατά την αρχική επενδυτική απόφαση.

Με βάση αυτή την εμπειρική ανάλυση, η μελέτη πρέπει να αναδειξει στοιχεία της αγοράς που να τεκμηριώνουν τη συμβατότητα μεταξύ κοινωνικών/περιβαλλοντικών στόχων και χρηματοοικονομικών στόχων και να περιγράψει σε ποιες συνθήκες αναπτύσσεται αυτή η δυναμική.

Οι προτάσεις πρέπει να προσδιορίζουν λεπτομερώς την ερευνητική προσέγγιση που προτίθεται να ακολουθήσει το πανεπιστημιακό κέντρο και η οποία, πέραν της εμπειρικής μελέτης, μπορεί επίσης να περιλαμβάνει τη διοργάνωση μαθημάτων και σεμιναρίων/διαλέξεων, τη διεξαγωγή ερευνών πεδίου και τη δημιουργία βάσεων δεδομένων σχετικών με το θέμα. Οι ερευνητικές προτάσεις πρέπει επίσης να δείχνουν με ποιο τρόπο μπορούν να αξιοποιήσουν

πρακτικές πληροφορίες από την επιχειρησιακή δραστηριότητα του Ομίλου της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (και ιδίως του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων) στον τομέα αυτόν. Καθώς αυτό το τμήμα της αγοράς έχει μόλις αρχίσει να αναπτύσσεται, η διασυνοριακή συνεργασία μεταξύ πανεπιστημίων ενθαρρύνεται και θα θεωρηθεί πλεονέκτημα κατά τη διαδικασία επιλογής.

Χρηματοοικονομική παιδεία

Οι πρόσφατες παγκόσμιες χρηματοπιστωτικές κρίσεις ανέδειξαν τη σημασία της χρηματοοικονομικής παιδείας, δηλαδή του συνόλου των δεξιοτήτων και των γνώσεων που επιτρέπουν στα άτομα να λαμβάνουν εμπειριστατωμένες και εύστοχες αποφάσεις χάρη στην κατανόηση των χρηματοοικονομικών θεμάτων. Υπάρχουν στοιχεία που δείχνουν ότι η ανεπαρκής κατάρτιση σε χρηματοοικονομικά θέματα ενδέχεται να συνέβαλε στην κρίση των στεγαστικών δανείων χαμηλής εξασφάλισης (sub-primes) και στις συνακόλουθες κρίσεις. Η διαπίστωση αυτή έδωσε ώθηση στην εφαρμογή σχετικών κρατικών προγραμμάτων σε διάφορες χώρες της Ευρώπης και αλλού.

Το πανεπιστημιακό ερευνητικό κέντρο που θα επιχορηγηθεί στο πλαίσιο του EIBURS καλείται να καταρτίσει ένα ερευνητικό πρόγραμμα που θα έχει ως αντικείμενο την κριτική αξιολόγηση υφιστάμενων πρωτοβουλιών, με στόχο να εντοπίσει τους παράγοντες επιτυχίας και τις βέλτιστες πρακτικές. Προς τον σκοπό αυτόν, μπορεί να χρησιμοποιήσει διάφορες εναλλακτικές μεθόδους για την αξιολόγηση του αντίκτυπου τέτοιων πρωτοβουλιών, όπως οικονομετρικές αναλύσεις ή πλαίσια αξιολόγησης επιπτώσεων. Επιπλέον, το πανεπιστημιακό κέντρο καλείται να εκπονήσει ανάλυση των υφιστάμενων ελλείψεων σε επιλεγμένο αριθμό χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Όσον αφορά τη γεωγραφική κάλυψη, οι προτάσεις θα πρέπει να επικεντρώνονται στις χώρες μέλη του ΟΟΣΑ, αλλά χωρίς να περιορίζονται μόνο σε αυτές. Οι υποψήφιοι ενθαρρύνονται να αναπτύξουν συνεργασίες με άλλα πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα για τη διεξαγωγή της έρευνας. Στο έργο είναι δυνατόν να ενταχθούν και άλλες δραστηριότητες τις οποίες το πανεπιστημιακό ερευνητικό κέντρο θα ήταν διατεθειμένο να αναλάβει, με τη βοήθεια της επιχορήγησης, στον προαναφερόμενο ερευνητικό τομέα, όπως π.χ.:

- διοργάνωση μαθημάτων, θερινών εκπαιδευτικών προγραμμάτων, διαλέξεων και σεμιναρίων,
- δημιουργία βάσεων δεδομένων,
- έρευνες πεδίου.

Ανάλυση κόστους-ωφέλειας στον τομέα της έρευνας, ανάπτυξης και καινοτομίας

Είναι γνωστή η δυσκολία που παρουσιάζει η μέτρηση ή αξιολόγηση της σχέσης κόστους-ωφέλειας των υποδομών έρευνας, ανάπτυξης και καινοτομίας (EAK). Ωστόσο, στις συζητήσεις που διεξάγονται ανά την υφήλιο για την κατάρτιση πολιτικών δίνεται όλο και μεγαλύτερη έμφαση στην καινοτομία και στην οικονομία της γνώσης ως μοχλούς για την επίτευξη αιεφόρου ανάπτυξης σε μακροπρόθεση βάση. Για τη μελέτη των κοινωνικοοικονομικών επιπτώσεων χρησιμοποιείται πληθώρα μεθόδων και δεικτών. Η μέθοδος που χρησιμοποιεί επί του παρόντος η ΕΤΕπ είναι συντηρητική και ευθυγραμμισμένη με τον «Οδηγό ανάλυσης κόστους-ωφέλειας των επενδυτικών σχεδίων» που έχει εκδώσει η Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Πολιτικής της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Το έγγραφο όμως αυτό παρουσιάζει ελλείψεις όσον αφορά την ανάλυση του τομέα της EAK.

Ως πρώτο βήμα για την κάλυψη αυτού του κενού, η ομάδα στελεχών του προγράμματος JASPERS ανέθεσε σε σύμβουλο να εκπονήσει, σε συνεργασία με τις τσεχικές αρχές, έναν Οδηγό ανάλυσης κόστους-ωφέλειας των υποδομών έρευνας και ανάπτυξης. Η εμπειρία από την εφαρμογή του οδηγού αυτού στην πράξη επί μερικά χρόνια επέτρεψε να δημιουργηθεί μια πλούσια βάση δεδομένων, να αποκτηθεί μια εικόνα των τάσεων στον τομέα αυτόν και να κατανοηθούν η αξία και οι περιορισμοί του ισχύοντος οδηγού.

Η επανεξέταση του οδηγού από τις αρμόδιες υπηρεσίες βοήθησε περαιτέρω να προσδιοριστεί μια σειρά από κατάλληλες χρηματικές αξίες που μπορούν να χρησιμοποιούνται στον οδηγό και ανέδειξε κατευθύνσεις για την περαιτέρω βελτίωσή του.

Παράλληλα, το παγκόσμιο ενδιαφέρον για την ανάλυση κόστους-ωφελειών στον εν λόγω τομέα έχει αυξηθεί κατακόρυφα και σήμερα υπάρχουν πολύ περισσότερες μελέτες στον τομέα αυτόν από ό,τι όταν καταρτίστηκε ο πρώτος οδηγός, εκπονούμενες τόσο από σημαντικά ερευνητικά κέντρα όσο και από φόρουμ που έχουν δημιουργηθεί ειδικά για το θέμα αυτό [με χαρακτηριστικό παράδειγμα το FenRIAM (<http://www.fenriam.eu/> ή <http://www.fenriam.eu/doc/FenRIAM%20full%20guide.pdf>)].

Στόχος του προτεινόμενου έργου είναι να αξιοποιήσει την ανάλυση που εκπονείται επί του παρόντος εσωτερικά, για να παραγάγει ένα μοντέλο που θα είναι επιστημονικά έγκυρο, αξιόπιστο, αλλά και ταυτόχρονα απλό στην εφαρμογή του και εύκολα προσβάσιμο. Για να επιτευχθεί αυτό, η ερευνητική ομάδα θα πρέπει να εξετάσει τις πιο σύγχρονες μελέτες που υπάρχουν στον τομέα, να αξιολογήσει υποδείγματα εκτίμησης της «προθυμίας πληρωμής» (willingness to pay) κρατών μελών σε σχέση με τα διάφορα οφέλη που τυπικά προκύπτουν από τις επενδύσεις στον τομέα αυτόν, να κατανοήσει ποιες αξίες της αγοράς ενδεχομένως συνδέονται με αυτά τα δυνητικά οφέλη και να προσδιορίσει ποιοι είναι οι χαρακτηριστικοί τύποι επενδυτικών σχεδίων EAK που προτείνονται για χρηματοδότηση. Όλα αυτά πρέπει να εντάσσονται σε ένα κατάλληλο θεωρητικό πλαίσιο.

Παραδοτέα:

Το πανεπιστημιακό ερευνητικό κέντρο που θα επιχορηγηθεί στο πλαίσιο του EIBURS καλείται να καταρτίσει ένα ερευνητικό πρόγραμμα που θα έχει ως αντικείμενο την εξέταση των υφιστάμενων μεθοδολογιών και των προβλέψεων όσον αφορά τις επενδυτικές ανάγκες στον τομέα των υποδομών EAK, και τον καθορισμό μιας ενιαίας

μεθοδολογίας για την πρόβλεψη του κόστους και των ωφελειών, η οποία θα μπορεί να χρησιμοποιηθεί τόσο στο εσωτερικό της Τράπεζας όσο και από τρίτους (ιδίως φορείς που προτείνουν επενδυτικά σχέδια). Καθώς η μελέτη θα διαρκέσει τρία έτη, οι υποψήφιοι ενθαρρύνονται να προτείνουν χρονοδιαγράμματα για την παράδοση ενδιάμεσων αποτελεσμάτων. Στο έργο είναι δυνατόν να ενταχθούν και άλλες δραστηριότητες τις οποίες το πανεπιστημιακό κέντρο θα ήταν διατεθειμένο να αναλάβει, με τη βοήθεια της επιχορήγησης, στον εν λόγω ερευνητικό τομέα, όπως π.χ.:

- διοργάνωση μαθημάτων, θερινών εκπαιδευτικών προγραμμάτων, διαλέξεων και σεμιναρίων,
- δημιουργία βάσεων δεδομένων,
- έρευνες πεδίου.

Το έργο αυτό θα είναι συμπληρωματικό προς οποιονδήποτε Οδηγό ανάλυσης κόστους-ωφέλειας καταρτιστεί ή ενημερωθεί από τα κύρια όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Οι προτάσεις πρέπει να υποβληθούν στην αγγλική ή στη γαλλική γλώσσα. Η προθεσμία υποβολής των προτάσεων λήγει στις 14 Σεπτεμβρίου 2012. Οι προτάσεις που θα υποβληθούν μετά την ημερομηνία αυτή δεν θα ληφθούν υπόψη. Οι προτάσεις πρέπει να αποσταλούν στη διεύθυνση:

Σε ηλεκτρονική μορφή:

universities@eib.org

και

Σε έντυπη μορφή:

EIB Institute
98-100, boulevard Konrad Adenauer
2950 Luxembourg
LUXEMBOURG

For the attention of Ms Luísa FERREIRA, Co-ordinator.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τη διαδικασία επιλογής του προγράμματος **EIBURS** και με τα λοιπά προγράμματα και μηχανισμούς, οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να επισκεφθούν την ιστοσελίδα <http://institute.eib.org/>
